

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра _____ теорії та практики перекладу

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОПП 2.1.9 РЕДАГУВАННЯ

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

_____ (код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 035 Філологія
(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) 035.04 «Германські мови та літератури (переклад
включно) _____ (назва спеціалізації)

інститут, факультет _____ економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний
факультет _____ (назва інституту, факультету)

мова навчання _____ українська

2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Запорізький національний технічний університет
(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.філол.н., доц.. Кузнєцова І.В.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту, науково-методичною радою факультету

“_15_” _____ червня _____ 2017 року, протокол № 11

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни **«Редагування науково-технічної літератури»** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки Германські мови та літератури (переклад включно)

(назва освітнього ступеня, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності « 035 Філологія

(спеціалізація) Германські мови та літератури (переклад включно) .

Предметом вивчення навчальної дисципліни є приведення об'єкта редагування у відповідність до чинних норм. У цьому сенсі редагування визначають як перевірку (аналіз, контроль) і виправлення повідомлень під час їх готування до публікування.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують її вивченню – «Вступ до перекладознавства», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Порівняльна граматики англійської та української мов», «Термінознавство», «Анотування та реферування текстів науково-технічної літератури», «Практичний курс основної іноземної (англійської) мови».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальнотеоретичні засади редагування науково-технічної літератури та перекладів.
2. Редагування науково-технічної літератури та перекладів на основі комплексного підходу з урахуванням жанрово-стилістичних, граматичних, лексичних та прагматичних норм мови перекладу.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни **«Редагування науково-технічної літератури»** є ознайомлення студентів із загальнотеоретичними питаннями редагування науково-технічного тексту; забезпечення оволодіти методикою роботи з композиційною, тематичною і фактологічною структурами тексту, його лексико-стилістичним оформленням; формування вміння редагувати наукові тексти різних видів, жанрів та перекладів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни **«Редагування науково-технічної літератури»** є

- 1) ознайомлення студентів з особливостями редакторського аналізу тексту як методу їх об'єктивної характеристики й оцінки, а також визначення шляхів удосконалення рукопису в процесі його підготовки до друку;
- 2) забезпечення оволодінням студентами методикою редагування, прийомами і засобами реалізації рекомендацій, сформульованих упродовж редакторського аналізу: різними видами правки (вичитування, доопрацювання, переробки, скорочення), технікою аналізу тематичної, композиційної і логічної організації тексту, роботою з фактологічним матеріалом, коректурними знаками для виправлення текстової та ілюстраційної частин тексту;
- 3) ознайомлення з нормативною базою редагування;
- 4) розкриття особливості редагування текстів та перекладів англійської та української мов;

5) забезпечення оволодінням студентами методикою редакційно-технічної обробки рукопису і коректурних відбитків, навчання працювати із зверстаним текстом, ознайомити із загальними і спеціальними нормами верстання.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні отримати, у результаті вивчення навчальної дисципліни:

загальні компетентності:

- глибокі знання та здатність до розуміння процесів, що відбуваються в системі «автор — редактор — реципієнт»;
- глибокі знання англійської та української мови. Здатність до глибоких знань української мови;
- базові знання та здатність до розуміння сучасної теорії та практики редагування науково-технічної літератури. Здатність до використання, в сучасній практиці фахівця, базових уявлень про наукову, науково-популярну і ужиткову літературу;
- здатність генерувати нові ідеї у професійній сфері, в редагуванні науково-технічної літератури;
- дослідницькі навички. Здатність виконувати науково-дослідну та прогнозо-аналітичну діяльність на ринку створення, редагування та розповсюдження текстів.

фахові компетентності:

- виробничі навички. Здатність до застосування методів редакторського аналізу при опрацюванні текстів науково-технічної літератури;
- розробка та менеджмент проекту. Здатність до розроблення та менеджменту видавничих проектів з редакторської підготовки науково-технічних видань;
- навички використання програмних засобів у професійній сфері. Здатність аналізувати дизайн-концепцію науково-технічних видань, місце в ній структурно виражальних компонентів, уміння їх фахово оцінювати, оптимізувати;
- забезпечення якості видавничого продукту. Здатність контролювати якість текстового та мультимедійного контенту науково-технічних творів;
- маркетинг видавничого проекту. Здатність до маркетингу проектів з випуску науково-технічної літератури;
- застосування базових знань про бібліографічний апарат видання. Здатність застосовувати ці знання у професійній діяльності з редакторської підготовки науково-технічної літератури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 122 годин(и) 3,5

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

– Тема 1. Предмет, структура, завдання курсу “Редагування науково-технічної літератури”. Поняття редагування. Історія редагування. Технічний редактор як фахівець у сфері підготовки тексту до друку. Найважливіші аспекти роботи редактора над текстом: редакторський аналіз і практична реалізація його висновків.

Тема 2. Стил ь наукової прози. Текст как предмет роботи редактора. Стил ь мовлення як особливий спосіб, манера організації змісту з метою досягти відповідного результату сприймання повідомлення.

Тема 3. Поняття тексту як послідовності вербальних знаків. Розмаїття класифікацій видів текстів. Розповідь, опис і роздум як провідні різновиди текстів. Інтернет-текст (“павутино́текст”) як новий різновид журналістського тексту.

Тема 4. Термін і термінологія та їх редагування. Методика редагування науково-технічної термінології. Стил істичні помилки у слові та словосполученні науково-технічного тексту.

Тема 5. Методи літературного редагування технічних текстів. Логічні засади редагування. Помилки. Метод редагування як послідовність процедур, що дає змогу відшукувати в окремих компонентах повідомлення відхилення від норм та виправляти їх. Різновиди методів: методи контролю, методи виправлення. Класифікація методів контролю та виправлення. Послідовність операцій виправлення. Переваги, недоліки і ступінь бажаності застосування методів виправлення.

Тема 6. Сутність логічного аналізу тексту. Вимоги логіки щодо побудови тексту: точність, визначеність, обґрунтованість, несуперечливість. Операції логічного аналізу тексту: уявний поділ тексту на частини, дослідження зв'язків між ними. Складність логічного аналізу тексту.

Тема 7. Методика і технологія правки. Коректура. Коректурні знаки. Правка як практична реалізація висновків редакторського аналізу, що передбачає внесення змін до тексту. Основні завдання правки. Різновиди правки. Коректура як процес приведення копії повідомлення до відповідності з його оригіналом.

Змістовий модуль 2.

2. Тема 1. Норми редагування. Норма як сукупність загальновизнаних правил. Норми редагування як множинність простих і складних норм, установлених науками, з якими взаємодіє редагування (логіка, лінгвістика, психолінгвістика тощо). Зафіксовані і незафіксовані (“видавничий фольклор”) норми. Об'єктивні і суб'єктивні норми. Види зафіксованих об'єктивних норм: настроюванні, не настроюванні. Загальні і галузеві норми. Встановлені і невстановлені норми.

Тема 2. Порушення лексичних і стилістичних норм редагування. Помилки на рівні слова, словосполучення та речення. Типові порушення лексичних та стилістичних норм редагування та способи їх подолання у науково-технічному тексті.

Тема 3. Норми редагування чисел і знаків. Норми редагування переліків. Норми редагування скорочень. Норми редагування посилань. Норми редагування цитат. Норми редагування антропонімів.

Тема 4. Редагування патентів та патентних рефератів. Редагування заголовків статей науково-технічної літератури.

Тема 5. Логічні помилки в науково-технічних текстах. Методика редагування логічних помилок.

Тема 6. Перекладацькі норми тексту і мови. Редагування перекладів науково-технічних текстів з українського на англійський та з англійського на українську.

Тема 7. Практичні рекомендації щодо редагування науково-технічних текстів та перекладів з іноземної мови на українську та з української на іноземну. Лексичний, стилістичний, граматичний, логічний рівень редагування.

3. Рекомендована література

1. Беззубов А. Н. Введение в литературное редактирование: учеб. пособие / А.Н. Беззубов. – СПб., 1997. – 130 с.
2. Бондаренко Т. О. Літературне редагування: методичні матеріали для студентів зі спеціальності — Журналістика / Т. О. Бондаренко. – Харків, 2003. – 32 с.
3. Венгрєнівська М. А. Нариси з теорії та практики редагування перекладних текстів і порівняльної стилістики (французька та українська мови) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. А. Венгрєнівська. – К. : Київський ун-т ім. Т. Шевченка, 2008. – 560 с.
4. Галь Н.Я. Слово живое и мертвое: Из опыта переводчика и редактора / Н. Я. Галь. – 4-е изд., доп. – М.: Книга, 1987. – 272 с.
5. Губарець В. Редактор і переклад. Основи видавничої роботи з відтвореними текстами: навчальний посібник / В. Губарець. – Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2012. – 76 с.
6. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування / М. С. Зарицький. – К. : Парламентське вид-во, 2004. – 120 с.
7. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад / Р. П. Зорівчак. – Л.: Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 1989. – 215 с.
8. Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. – К. : Вища школа, 1983. – 247 с.
9. Капелюшний А. О. Стилїстика й редагування : практичний словник-довідник журналіста / А. О. Капелюшний. – Львів : Паїс, 2002. – 576 с.
10. Капелюшний А. О. Стилїстика. Редагування журналістських текстів : практичні заняття: Навч. посіб. з курсів "Практична стилїстика української мови", "Стилїстика тексту", "Редагування в засобах масової інформації" / А. О. Капелюшний. – Л. : ПАІС, 2003. – 544 с
11. Карпенко О. В. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник для студ. вищ. навч. закладів / В. О. Карпенко ; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". – К. : Університет "Україна", 2007. – 234 с.
12. Конспект лекцій з курсу «Редагування науково-технічної літератури» для студентів 4,5 курсу спеціальності «Переклад» для усіх форм навчання / Укладач: І.В Кузнецова. – Запоріжжя, 2014. – 98 с.
13. Куляс П. П. Словник найпоширеніших помилок у засобах масової інформації з варіантами їх виправлення : посіб. для майбут. редактора. До курсу "Редагування різних видів літератури" / П. П. Куляс ; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". – К. : Університет "Україна", 2006. – 192 с.

14. Литературное редактирование. Материалы для занятий : учеб. пособ. / И. К. Гужова [и др.] ; ред. К. М. Накорякова. – М. : Издательство Московского ун-та, 2000. – 158 с.
15. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики ; [упоряд. Серажим К. С.]. – К. : Паливода А. В. , 2012. – 342 с.
16. Мацько Л. І. Стилiстика дiлової мови i редагування документiв : навч. посiб. для дистанц. навч. / Л. І. Мацько [и др.] ; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". – К. : Університет "Україна", 2004. – 282 с.
17. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни “Редагування науково - технічної літератури” для студентів 5 курсу спеціальності «Переклад» усіх форм навчання./ Укладач: І.В Кузнєцова. – Запоріжжя, ЗНТУ, 2013. – 86 с.
18. Мильчин А. Э. Методика редактирования текста / А. Э. Мильчин. – М. : Книга, 1980. – 320 с.
19. Накорякова К.М. Литературное редактирование: [учебник] / К.М. Накорякова. – М.: ИКАР, 2002. – 432 с.
20. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / Укладач : Ребрій О. В. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 88 с.
21. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : [навч. посібник] / З. В. Партико. – Л. : ВФ Афіша, 2006. – 416 с.
22. Редагування науково-технічних перекладів : метод. рек. для підгот. до практ. занять і самост. роботи для студ. спец. 7.030507 "Переклад" денна форма навч. / уклад. І. Л. Титаренко Національний авіаційний ун-т. Гуманітарний ін-т. Факультет лінгвістики. – К. : НАУ, 2006.
23. Розенталь Д. Е. Справочник по правописанию, произношению, литературному редактированию / Д. Э. Розенталь [и др.]. – М. : Московская междунар. шк. переводчиков, 1994. – 400 с.
24. Свинцов В. И. Логические основы редактирования текста / В.И. Свинцов. – М. : Книга, 1972. – 272с.
25. Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования / Н. М. Сикорский. – М. : Высшая школа, 1980 – 328 с.
26. Стилистика и литературное редактирование : учебник для студ. вузов, обуч. по гуманит. спец./ В. И. Максимов [и др.] ; ред. В.И. Максимов. – М. : Гардарики, 2005. – 651 с.
27. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : навч.-метод. матеріали до курсу / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Філол. ф-т, Каф. укр. мови, вид. справи та редагування ; уклад.: О. Г. Межов, Т. Є. Масицька. - Луцьк : Вежа, 2008. – 133 с.
28. Терехова В. С. Литературное редактирование : [учебное пособие] / В. С. Терехова. – Л. : ЛГУ, 1975. – 96 с.
29. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, издавця. Практичний посібник / М. С.Тимошик. – К.: Наша наука і культура, 2005.– 358 с.

3. Очікувані результати навчання з дисципліни “Редагування науково-технічної літератури”. Згідно з вимогами освітньої програми студенти-магістри повинні досягти таких результатів навчання

знати

- визначення понять «технічне редагування», «науковий стиль та його підстилі», «норма» та її відмінності;
- етапи, специфіку та особливості редагування науково-технічних текстів;
- основні норми і методи редагування;
- сутність логічного аналізу тексту, способи виявлення і перевірки логічних зв'язків у ньому;
- основні методичні вимоги до аналізу мови і стилю твору;
- загальну класифікацію помилок;
- особливості різних видів правки і коректури;
- правила застосування коректурних знаків.

вміти

- охарактеризувати структуру наукового тексту;
- виділити аспекти наукової літератури;
- дати загальну характеристику досліджуваного видання;
- застосовувати на практиці методику редагування науково-технічного тексту, використовуючи набуті теоретичні знання;
- здійснити тематичний аналіз науково-технічного тексту;
- перевіряти логічну будову науково-технічного тексту;
- перевіряти точність і достовірність фактологічного матеріалу;
- проаналізувати недоліки науково-технічного видання, надати рекомендації щодо їх усунення та зробити висновки.
- здійснити правки наукового тексту, застосовуючи коректурні знаки;
- користуватися прийомами видалення типових нормативно-стилістичних помилок;
- визначити загальну схему процесу редагування науково-технічного тексту;
- вміти використовувати види редакторського читання (ознайомлювального, оцінювального, шліфувального) науково-технічного тексту;
- використовувати різні види правки наукового тексту (правка-вичитка, правка-скорочення, правка-переробка, правка-обробка);
- володіти практичною методикою аналізу стилю та мови наукового тексту;
- вміти усунути типові нормативно-стилістичні помилки наукового тексту;
- аналізувати та оцінювати композицію наукового тексту та усунути його недоліки.

4. Засоби та критерії оцінювання успішності навчання

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Редагування науково-технічної літератури» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю,

накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2						
T 1	T 2	T3	T 4	T 5	T 6	T 1	T 2	T 3	T4	T5	T6	100
4	10	6	4	12	10	4	10	12	4	12	12	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обо- в’язковим повторним вивченням дисципліни

